

УДК 347.965

Щербіна М. Г.

студ. гр. Ю-125 ЗНТУ

РЕФОРМУВАННЯ ІНСТИТУТУ АДВОКАТУРИ

Ратифікувавши угоду про асоціацію з Європейським Союзом, Україна відкрито заговорила про надання переваги європейській системі стандартів, в якій в першу чергу увага зосереджена на захисті прав людини, як найвищої соціальної цінності. Очевидно, що захист не може бути повноцінним без

існування ефективної судової системи, що спроможна забезпечити справедливий і незалежний судовий розгляд. Суміжним правовим інститутом, який існує поряд із судовою владою, виступає інститут адвокатури. Євроінтеграція знаменувала для України новий етап розвитку держави, що в першу чергу супроводжується приведенням правової системи до європейських стандартів. Ідея розбудови європейської демократії та громадянського суспільства призводить до намагань законодавця постійно реформувати ту чи іншу сферу життя країни. Завдяки подібним змінам та нововведенням адвокатура в Україні вийшла на абсолютно новий рівень. Наразі Україна знаходиться на етапі формування нового, самостійного та дієздатного органу, який покликано захищати права і свободи людини. Здавалося б, зміни завжди на краще, проте недосконалість постійних змін полягає в тому, що такі реформи, як правило, є лише сліпим повторенням, копіюванням досвіду європейських держав, що, звичайно, є вкрай невірним рішенням. Законодавець забуває враховувати економічні, соціальні та ментальні фактори. Тому в результаті ми маємо не новий ефективний механізм правового регулювання, а лишень малопродуктивний засіб впливу.

Після редакції Основного Закону в 2016 році за адвокатурою було закріплено виключне право представництва особи у суді. Запровадження сьогодні виключної адвокатської монополії в Україні є питанням дискусійним. Експерти зазначають про наявність прямого порушення чинного законодавства, посилаючись на ст. 59 Конституції України, де вказано, що «кожен є вільним у виборі захисника своїх прав».

Здійснення захисту та представництва в судах виключно адвокатурою зумовлює також і необхідність комплексного оновлення сфери надання безоплатної правової допомоги для малозабезпеченої категорії громадян, що позбавлені можливості оплатити послуги адвоката. Відрив адвокатури від населення, неналежний рівень доступності допомоги адвоката неможливо допустити, у зв'язку з чим, необхідні одночасні заходи держави щодо підвищення гарантій реалізації права на справедливий суд, доступність правової допомоги.

Одним з пріоритетних напрямків реформування системи безоплатної правової допомоги повинно стати виключення вимоги участі адвокатів у конкурсі для надання безоплатної правової допомоги. Немає жодних підстав проводити конкурс для адвокатів, які відповідно до ст.131² Конституції України покликані надавати професійну правничу допомогу, достатній рівень підготовки яких до професійної діяльності вже був оцінений кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями адвокатури при складанні кваліфікаційного іспиту. Адвокати, які бажають надавати безоплатну правову допомогу та право на заняття адвокатською діяльністю яких не зупинено у встановленому

законом порядку, мають бути допущені до здійснення відповідних повноважень без конкурсу на підставі заяви.

З огляду на реформи останніх років є підстави вважати, що практика, закони та звичаї інших країн не можуть бути просто скопійовані у внутрішнє законодавство. Гармонізація українського законодавства, «підбиття» його під вимоги ЄС сьогодні призводять до появи великого кола дискусій щодо проблем законодавства про адвокатуру, тому необхідно враховувати внутрішні фактори, особливості, економічну обстановку, готовність людей, бізнесу, держави, суспільства до змін та реальну потребу в них.

Таким чином, можна дійти висновку, що єдиновірним варіантом вирішення даної проблеми є закріплення принципу вільного вибору захисника. І хоча прийняття таких нововведень були покликані унаслідувати виключно позитивний досвід інших країн, ефективне їх застосування на практиці поки що не є цілком можливим.